Για το ότι πρέπει να μεμφόμαστε τον εαυτό μας (Αββάς Δωρόθεος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 12 Ιουλίου, 2018

Ζ΄ Διδασκαλία

Ἂς ἐρευνήσουμε, ἀδελφοί μου, νά βροῦμε ποιός εἶναι ὁ λόγος πού μερικές φορές ἀκούει κανείς ἕνα προσβλητικό λόγο καί τόν ξεπερνάει χωρίς νά ταραχθεῖ, σάν νά μήν ἄκουσε σχεδόν τίποτα, ἐνῶ ἄλλοτε μέ τόν ἴδιο λόγο, ἀμέσως ταράζεται. Ποιά εἶναι ἡ αἰτία μιᾶς τέτοιας διαφορᾶς; Ἐγώ βλέπω ὅτι ἔχει μέν πολλές αἰτίες, μιά ὅμως εἶναι ἡ μητέρα, θά λέγαμε, πού γεννάει ὅλες τίς ἄλλες. Καί ἐξηγῶ πῶς ἀκριβῶς. Πρῶτα – πρῶτα συμβαίνει πολλές φορές νά προσεύχεται κανείς λέγοντας τήν εὐχή ἤ νά κάνει νοερή πνευματική μελέτη καί βρίσκεται, θά λέγαμε, σέ εἰρηνική ψυχική κατάσταση καί σηκώνει τόν ἀδελφό καί ξεπερνάει τά λόγια του χωρίς ταραχή. Ἄλλοτε δέ συμβαίνει νά ἔχει κανείς συναισθηματική προσκόλληση σέ κάποιον ἄλλο καί γι᾽ αὐτό σηκώνει ὅλες τίς δυσκολίες πού τοῦ προξενεῖ χωρίς νά θλίβεται.

Πάλι συμβαίνει νά ἔχει κανείς τόσο πολύ κακή ἰδέα γιά κάποιον πού θέλει κάποτε νά τόν προσβάλλει καί ἐπειδή δέν τόν ὑπολογίζει σάν ἄνθρωπο, οὔτε κἄν καταδέχεται νά μιλήσει γι᾽ αὐτόν οὔτε γιά αὐτά πού λέει καί κάνει.

Καί σᾶς ἀναφέρω ἕνα σχετικό γεγονός γιά νά θαυμάσετε. Ζοῦσε ἕνας ἀδελφός στό κοινόβιο, πρίν ἐγώ φύγω ἀπό ἐκεῖ, καί τόν παρατηροῦσα ὅτι ποτέ δέν ταρασσόταν οὔτε στενοχωριόταν μέ κανέναν, ἄν καί εἶδα πολλούς ἀδελφούς νά τόν βρίζουν μέ διάφορους τρόπους καί νά τόν προκαλοῦν. Ἀλλ᾽ ὁ νεώτερος ἐκεῖνος σήκωνε μέ τέτοιον τρόπο ὅσα δεχόταν ἀπό τόν καθένα τους, σάν νά μήν τόν ἐνοχλοῦσε κανείς. Ἐγώ λοιπόν πάντοτε θαύμαζα τήν τόσο μεγάλη ἀνεξικακία του καί ἐπιθυμοῦσα νά μάθω πῶς ἀπέκτησε αὐτήν τήν ἀρετή. Καί τόν παίρνω μιά φορά, ἰδιαίτερα, καί τοῦ βάζω μετάνοια, παρακαλώντας τον νά μοῦ πεῖ, ποιό λογισμό ἔχει πάντοτε στήν καρδιά του, ὅταν τόν βρίζει κάποιος ἤ τόν κάνει νά ὑποφέρει, καί δείχνει τόσο μεγάλη μακροθυμία. Αὐτός δέ μοῦ ἀπάντησε, μέ φυσική ἁπλότητα καί ἀνεπιτήδευτο τρόπο, καί μοῦ εἶπε: «Συνηθίζω νά φυλάγομαι ἀπ᾽ αὐτούς τούς βρομερούς ἀνθρώπους καί δέχομαι ὅσα μοῦ κάνουν, ὅπως ἀκριβῶς δέχονται τά δυνατά καί γεροδεμένα σκυλιά τά βασανιστήρια ἀπό τά τυραννικά ἀφεντικά τους». Ὅταν ἄκουσα αὐτήν τήν ἀπάντηση ἔσκυψα τό κεφάλι μου καί εἶπα μέ τό λογισμό μου. Βρῆκε τό δρόμο του ὁ ἀδελφός! Καί ἀφοῦ σταυροκοπήθηκα ἔφυγα παρακαλώντας τό Θεό νά σκεπάζει κι αὐτόν καί ἐμένα.

Ὥστε **συμβαίνει** ὅπως εἶπα, καί **ἀπό περιφρόνηση νά μήν ταραχτεῖ κάποιος**. **Αὐτό ὅμως εἶναι φανερή καταστροφή**. Τό νά ταράζεται ὅμως κάποιος μέ τόν ἀδελφό του πού τόν στεναχωρεῖ συμβαίνει ἤ γιατί δέν βρίσκεται ἐκείνη τήν ὥρα σέ καλή ψυχική κατάσταση, ἤ γιατί τρέφει γι᾽ αὐτόν κάποια ἀντιπάθεια. Ὑπάρχουν βέβαια καί πολλές ἄλλες αἰτίες πού τό προκαλοῦν αὐτό καί πού ἔχουν ἤδη ἀναφερθεῖ μέ πολλούς τρόπους. Ἄν ὅμως θέλουμε νά μιλήσουμε μέ ἀκρίβεια, **ἡ αἰτία κάθε ταραχῆς εἶναι τό ὅτι δέν ἔχουμε συνηθίσει νά βλέπουμε τίς ἁμαρτίες μας καί νά κλαῖμε γι᾽ αὐτές**. Γι᾽ αὐτό νιώθουμε ὅλη αὐτή τήν κατάθλιψη. Γι᾽ αὐτό δέν βρίσκουμε ποτέ ἀνάπαυση. Δέν εἶναι δέ παράξενο τό ὅτι **ἀκοῦμε ἀπό ὅλους τούς ἁγίους ὅτι δέν ὑπάρχει ἄλλη ὁδός ἐκτός ἀπ᾽ αὐτήν** 1 καί βλέπουμε ἀπ᾽ ὅσους ἀκολούθησαν ἄλλο δρόμο δέν βρῆκαν ἀνάπαυση. Καί περιμένουμε ἐμεῖς νά βροῦμε ἀνάπαυση ἤ νά κρατηθοῦμε στό σωστό δρόμο, χωρίς νά συνηθίσουμε **νά κατηγοροῦμε τόν ἑαυτό μας**; Πράγματι, ἀκόμα καί ἄν ὁ ἄνθρωπος πετύχει πολλά πνευματικά κατορθώματα, δέν ἐργαστεῖ ὅμως αὐτό τό ἔργο τῆς **αὐτομεμψίας**, δέν θά σταματήσει ποτέ νά στενοχωρεῖ καί νά στενοχωριέται καί νά χάσει ὅλους τούς κόπους του.

Ποιά δέ χαρά, ποιά ἀνάπαυση δέν θά ἔχει ὅπου καί ἄν πάει, ὅπως ἀκριβῶς εἶπε καί ὁ **ἀββάς Ποιμήν**2, ἐκεῖνος πού μέμφεται τόν ἑαυτό του; Γιατί **ἄν τοῦ συμβεῖ κάποια ζημιά ἤ κάποια ἀτίμωση εἴτε ὁποιαδήποτε ἄλλη στενοχώρια, προλαβαίνει καί θεωρεῖ τόν ἑαυτό του σάν ἄξιο τοῦ κακοῦ καί ποτέ δέν ταράζεται**. Ὑπάρχει μεγαλύτερη ἀνάπαυση ἀπ᾽ αὐτή;

Ἀλλά μπορεῖ νά πεῖ κάποιος: «Καί ἄν μέ στενοχωρεῖ ὁ ἀδελφός καί ψάξω μέσα μου καί βρῶ ὅτι δέν τοῦ ἔδωσα καμιά ἀφορμή, πῶς μπορῶ νά κατηγορήσω τόν ἑαυτό μου»; Πραγματικά, **ἄν ἐξετάσει κανείς τόν ἑαυτόν του μέ φόβο Θεοῦ, θά βρεῖ ὅτι ὁπωσδήποτε ἔδωσε ἀφορμή εἴτε μέ λόγο, εἴτε μέ ἔργο, εἴτε μέ κάποια κίνηση. Καί ἄν ἀκόμα βλέπει, ὅπως λέει, ὅτι ὁ ἴδιος δέν ἔδωσε καμιά ἀπολύτως τέτοια ἀφορμή στή συγκεκριμένη περίπτωση, πιθανόν νά τόν στενοχώρησε κάποια ἄλλη φορά ἤ γιά τό ἴδιο θέμα ἤ γιά κάτι ἄλλο, ἤ κάποιον ἄλλο ἀδελφό νά στενοχώρησε καί ἔπρεπε γι᾽ αὐτό νά ὑποφέρει, ἤ πολλές φορές καί γιά κάποια ἄλλη ἁμαρτία**. Ὥστε ἄν, ὅπως εἶπα, μέ φόβο Θεοῦ ἀξετάσει κανείς τόν ἑαυτόν του καί ψηλαφήσει τή συνείδησή του μέ ἀκρίβεια, θά βρεῖ ὁπωσδήποτε ὅτι εἶναι ἔνοχος.

Ἄλλες φορές πάλι βλέπει κανείς τόν ἑαυτόν του νά παραμένει ἥσυχος καί εἰρηνικός. Ὅταν ὅμως τοῦ πεῖ ὁ ἀδελφός κάποιο λυπηρό λόγο, ταράζεται καί γι᾽ αὐτό νομίζει ὅτι δικαιολογημένα στενοχωριέται μαζί του λέγοντας ὅτι: «Ἄν δέν ἐρχόταν νά μοῦ μιλήσει καί νά μέ ταράξει, δέν θά ἔπεφτα στήν ἁμαρτία». Καί τοῦτο δέν εἶναι μόνον αὐταπάτη, ἀλλά εἶναι καί παραλογισμός. Γιατί μήπως αὐτός πού τοῦ εἶπε τή βαριά φράση τοῦ ἔβαλε στήν ψυχή του καί τό πάθος; **Τοῦ ἔδειξε τό πάθος πού βρισκόταν μέσα του** γιά νά μετανοήσει, ἄν θέλει, γι᾽ αὐτό. Γιατί αὐτός μοιάζει μέ

ἐκλεκτό ψωμί, πού ἐξωτερικά ἔχει πολύ καλή ἐμφάνιση, ὅταν ὅμως τό κόψει κανείς, τότε φαίνεται ἡ μούχλα του. Ἔτσι καί αὐτός καθότανε εἰρηνικός, καθώς νόμιζε, εἶχε ὅμως μέσα του τό πάθος καί δέν τό ἤξερε. Μιά κουβέντα τοῦ εἶπε ὁ ἀδελφός του καί ἔβγαλε τή βρωμιά πού βρισκόταν κρυμμένη μέσα του. Ἄν, λοιπόν θέλει νά βρεῖ ἔλεος, νά μετανοήσει, νά εὐχαριστεῖ μᾶλλον τόν ἀδελφό, γιατί μ᾽ αὐτόν, τόν τρόπο τοῦ προξένησε τόσο μεγάλη ὠφέλεια.

Γιατί κάθε ἀγωνιστή δέν τόν καταβάλλουν καί δέν τόν ἐπηρεάζουν στό ἴδιο μέτρο πάντοτε οἱ πειρασμοί, ἀλλά ὅσο προοδεύει στήν πνευματική ζωή, τόσο ἐλαφρότεροι τοῦ φαίνονται. Γιατί ὅσο προοδεύει ἡ ψυχή, τόσο δυναμώνει καί μπορεῖ νά βαστάζει ὅσα τή βρίσκουν. Ὅπως ἀκριβῶς, ἄν ἕνα ζῶο εἶναι γερό καί τοῦ φορτώσει κανείς βαρύ φόρτωμα, τό σηκώνει εὔκολα. Καί ἄν ἀκόμα τύχει καί σκοντάψει, ἀμέσως σηκώνεται καί δέν καταλαβαίνει σχεδόν καθόλου ὅτι σκόνταψε. Ἄν ὅμως εἶναι ἀσθενικό καί ἀδύνατο ζῶο, τότε καί τό παραμικρό τό γονατίζει. Καί ἄν τύχει νά πέσει ἔχει ἀνάγκη ἀπό πολλή βοήθεια γιά νά σηκωθεῖ. Τό ἴδιο συμβαίνει καί μέ τήν ψυχή. Ὅσο ἁμαρτάνει, ταλαιπωρεῖται ἀπό τήν ἴδια τήν ἁμαρτία.**Γιατί ἡ ἁμαρτία ἔχει τήν ἰδιότητα νά ταλαιπωρεῖ καί νά φθείρει αὐτόν πού τή διαπράττει** . Ἑπομένως, ὅ,τιδήποτε καί ἄν συμβεῖ, τόν καταπονεῖ. Ὅταν ὅμως προκόψει ὁ ἄνθρωπος, ξεπερνάει διαρκῶς εὐκολότερα ὅλα ἐκεῖνα πού τόν κούραζαν κάποτε. Ὥστε **τό νά θεωροῦμε αἴτιο γιά ὅσα μᾶς συμβαίνουν τόν ἑαυτό μας καί κανέναν ἄλλο, μᾶς εὐεργετεῖ πάρα πολύ καί μᾶς βοηθάει νά προκόψουμε καί μᾶς ἀναπαύει. Καί πολύ περισσότερο μᾶς βοηθάει τό νά πιστεύουμε ὅτι τίποτα δέν παραχωρεῖται νά μᾶς συμβεῖ χωρίς νά εἶναι κάτω ἀπό τήν Θεία Πρόνοια**.

Κάποτε μέ πλησίασαν δυό ἀδελφοί, πού στενοχωροῦσε ὁ ἕνας τόν ἄλλο, καί ἔλεγε ὁ μεγαλύτερος γιά τό μικρότερο: «Τοῦ λέω νά κάνει κάτι καί στενοχωριέται καί στενοχωριέμαι κι ἐγώ, γιατί σκέπτομαι ὅτι ἄν μέ ἀγαποῦσε καί μ᾽ ἐμπιστευόταν, θά τόν πληροφοροῦσε ὁ Θεός νά τά δεχτεῖ»3. Καί ὁ μικρότερος ἔλεγε: «Συγχώρεσέ με, Γέροντα, γιατί ἔχω τήν ἐντύπωση ὅτι δέν μοῦ μιλάει μέ φόβο Θεοῦ, ἀλλά σάν νά θέλει νά μέ διατάζει. Καί νομίζω ὅτι γι᾽ αὐτό δέν ἀναπαύεται ἡ καρδιά μου, ὅπως λένε οἱ Πατέρες»4. Προσέξτε, πῶς ὁ ἕνας ἔριξε τό βάρος στόν ἄλλο, καί κανείς τους δέν κατηγόρησε τόν ἑαυτόν του. Ἄλλοι δυό πού στενοχώρησαν ὁ ἕνας τόν ἄλλο, ἔβαλαν μέν ὁ ἕνας στόν ἄλλο μετάνοια, παρέμειναν ὅμως ἀνειρήνευτοι. Καί ὁ μέν ἕνας ἔλεγε:
«Δέν μοῦ ἔβαλε μέ τήν καρδιά του μετάνοια καί γι᾽ αὐτό δέν ἀναπαύτηκα. Γιατί ἔτσι ἔχουν πεῖ οἱ Πατέρες». Ὁ δέ ἄλλος ἔλεγε: «Ἐπειδή δέν εἶχε προδιατεθεῖ μέ ἀγάπη πρός τό πρόσωπό μου, πρίν ἐγώ τοῦ δείξω τή μετάνοιά μου, γι᾽ αὐτό κι ἐγώ δέν ἀναπαύτηκα». Βλέπετε αὐταπάτη, ἀδελφοί μου, βλέπετε πῶς διαστράφηκε ὁ λογισμό τους; Ὁ Θεός γνωρίζει πόσο μεγάλη κατάπληξη μοῦ προξενεῖ τό ὅτι**ἀκόμα καί τούς Πατέρες χρησιμοποιοῦμε, σύμφωνα μέ τά θελήματά μας τά πονηρά** , γιά νά χάσουμε τίς ψυχές μας. Ἔπρεπε νά πάρει καθένας ἐπάνω του τήν εὐθύνη καί νά

κατηγορήσει τόν ἑαυτόν του καί νά πεῖ: «Δέν ἔβαλα εἰλικρινά μετάνοια στόν ἀδελφό μου γι᾽ αὐτό δέν τόν ἀνέπαυσε ὁ Θεός». Ὁ δέ ἄλλος νά πεῖ: «Ἐγώ δέν εἶχα τήν καρδιά μου ἕτοιμη νά συγχωρέσει καί ν᾽ ἀγαπήσει τόν ἀδελφό μου, πρίν αὐτός μοῦ ἐκφράσει τή μετάνοιά του καί γι᾽ αὐτό δέν τόν ἀνέπαυσε ὁ Θεός». Ἔτσι θά ἔπρεπε νά κάνουν καί οἱ προηγούμενοι. Ὁ μέν πρῶτος ἔπρεπε νά πεῖ: «Ἐγώ μιλάω μέ αὐθάδεια γι᾽ αὐτό δέν ἀναπαύει ὁ Θεός τόν ἀδελφό μου». Καί ὁ ἄλλος ἔπρεπε νά λογίζεται: «Ὁ ἀδελφός μου μοῦ δίνει ἐντολές μέ ταπείνωση καί ἀγάπη, ἀλλά ἐγώ εἶμαι ἀνυπότακτος καί δέν ἔχω φόβο Θεοῦ». Ἀλλ᾽ ὅμως κανένας τους δέν βρῆκε τό σωστό δρόμο καί δέν κατηγόρησε τόν ἑαυτόν του. Ἀντίθετα καθένας ἔριξε τό βάρος στόν ἄλλον.

Νά, γι᾽ αὐτό δέν μποροῦμε νά προκόψουμε, γι᾽ αὐτό δέν βρίσκουμε ὠφέλεια σέ τίποτα, ἀλλά **περνᾶμε ὅλο τόν καιρό μας σαπίζοντας ἀπό τούς λογισμούς, πού κάνουμε ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν μας**, καί κατατσακιζόμαστε. Ἐπειδή **καθένας δικαιώνει τόν ἑαυτόν του**. Καί ὅλοι μας ἔχουμε τήν ἀπαίτηση νά τηροῦν οἱ ἄλλοι τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ, γι᾽ αὐτό καί δέν μποροῦμε νά συνετιστοῦμε νά κάνουμε τό καλό, γιατί ἄν ποτέ καί τό ἐλάχιστο μάθουμε, ἀμέσως ἀπαιτοῦμε ἀπό τόν ἀδελφό μας νά τόν ἐφαρμόσει, κατηγορώντας τον καί λέγοντας: «Πρέπει νά κάνει αὐτό» ἤ «γιατί αὐτό δέν τό ἔκανε ἔτσι»; Γιατί νά μήν ἀπαιτοῦμε καλύτερα ἀπό τούς ἑαυτούς μας νά ἐφαρμόζουμε τίς ἐντολές καί νά μήν κατηγοροῦμε τούς ἑαυτούς μας σάν παραβάτες;

Ποῦ εἶναι ἐκεῖνος ὁ Γέροντας, πού ὅταν τόν ρώτησαν: «Τί περισσότερο βρῆκες σ᾽ αὐτόν τόν δρόμο, Πάτερ;» ἀπάντησε: «Ἔμαθα στό κάθετι νά**κατηγορῶ τόν ἑαυτόν μου**», πράγμα πού ἔκανε αὐτόν πού τόν ρώτησε νά τόν ἐπαινέσει καί νά τοῦ πεῖ: «Ἄλλος δρόμος ἐκτός ἀπ᾽ αὐτόν δέν ὑπάρχει»5. Ὁμοια καί ὁ **Ἀββᾶς Ποιμένας** εἶπε ἀναστενάζοντας: «Ὅλες οἱ ἀρετές μπῆκαν σ᾽ αὐτό τό σπίτι, ἐκτός ἀπό μία καί χωρίς αὐτή δύσκολα στέκεται ὁ ἄνθρωπος». Καί τόν ρώτησαν: «Ποιά εἶναι αὐτή;» καί λέει: «Ἡ **αὐτομεμψία**»6. Καί ὁ **Μ. Ἀντώνιος** εἶπε: «Αὐτή εἶναι ἡ σπουδαιότερη πνευματική ἐργασία, πού ἔχει νά κάνει ὁ ἄνθρωπος μέσα του. Νά ἐπωμίζεται τά λάθη του ἀπέναντι στό Θεό καί νά προετοιμάζεται γιά τούς πειρασμούς μέχρι τήν τελευταία του ἀναπνοή»7. Καί παντοῦ βλέπουμε ὅτι αὐτό τηροῦσαν οἱ Πατέρες καί ἀναπαύονταν, ἀναφέροντας τά πάντα στό Θεό, ἀκόμα καί τά πιό ἀσήμαντα.

Ἐμεῖς ὅμως γιά κάθε πράγμα θεωροῦμε ὑπεύθυνο τόν ἀδελφό μας, κατηγορώντας τον ὅτι μᾶς περιφρονεῖ καί ὅτι ἐνεργεῖ χωρίς συνείδηση. Καί ἄν ἀκούσουμε ἕνα λόγο ἀποδίδοντάς τον ἀμέσως σέ κακή πρόθεση, λέμε: «Ἄν δέν ἤθελε νά μέ πληγώσει, δέν θά τό ἔλεγε». Ποῦ νά βρεθεῖ ὁ ἅγιος ἐκεῖνος πού εἶπε γιά τό Σεμεΐ «Ἀφῆστε τον, νά καταραστεῖ, γιατί ὁ Θεός τοῦ εἶπε νά καταραστεῖ τό Δαυΐδ» (Βασ. Ιστ΄: 10).

Τόν φονιά πρόσταξε ὁ Θεός νά καταραστεῖ τόν Προφήτη; Πῶς λοιπόν τοῦ μίλησε ὁ

Θεός; Ἀλλά ὁ Προφήτης σάν σοφός καί ἐπειδή ἤξερε, ὅτι **τίποτα ἄλλο δέν ἐλκύει τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ στήν ψυχή ὅπως οἱ πειρασμοί** , καί μάλιστα ὅταν ἔρχονται ἐπί πλέον σέ καιρό δοκιμασίας καί δύσκολης περιστάσεως, ἔλεγε: «Ἀφῆστε τόν, νά καταριέται τό Δαυΐδ, γιατί τοῦ εἶπε ὁ Κύριος νά τό κάνει». Γιατί; «Μήπως δεῖ ὁ Θεός τήν ταπείνωσή μου καί μοῦ ἀποδώσει καλό ἀντί γιά τήν κατάρα του». «Βλέπεις μέ πόση σύνεση ἐνεργοῦσε ὁ Προφήτης; Γι᾽ αὐτό καί διαφωνοῦσε μ᾽ ὅσους ἤθελαν νά τόν ὑπερασπισθοῦν λέγοντας: «Γιατί ἀσχολεῖσθε μέ μένα, παιδιά τῆς Σαρούϊας; Ἀφῆστε τον νά καταριέται, γιατί ὁ Κύριος τόν παρακίνησε».
Ἐμεῖς ὅμως δέν ἀνεχόμαστε νά ποῦμε γιά τόν ἀδελφό μας: «Ὁ Κύριος τόν παρακίνησε», ἀλλά ἄν ἀκούσουμε ἕνα λόγο, ἀμέσως νιώθουμε ὅπως οἱ σκύλοι. Ρίχνει κανείς ἐπάνω τους πέτρα καί ἀφήνουν αὐτόν πού τούς πετροβόλησε καί δαγκώνουν τήν πέτρα. Ἔτσι κάνουμε καί ἐμεῖς. Ἐγκαταλείπουμε τό Θεό, πού **ἐπιτρέπει νά μᾶς βροῦν συμφορές γιά νά καθαριστοῦμε ἀπό τίς ἁμαρτίες μας** καί τά βάζουμε μέ τόν ἀδελφό μας λέγοντας: «Γιατί μοῦ τό ᾽πε; Γιατί μοῦ τό ἔκανε»; Καί ἐνῶ μποροῦμε ἀπ᾽ αὐτά νά ἔχουμε μεγάλη ὠφέλεια, βλάπτουμε τόν ἑαυτό μας, χωρίς νά καταλαβαίνουμε ὅτι **ὅλα γίνονται μέ τήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ γιά τό συμφέρον τοῦ καθενός**. Ὁ Θεός νά μᾶς χαρίσει σύνεση μέ τίς εὐχές τῶν Ἁγίων. Ἀμήν.

---

1 «*Ὁ μακάριος Θεόφιλος ὁ ἀρχιεπίσκοπος παρέβαλε ποτέ εἰς τό ὄρος τῆς Νιτρίας· καί ἦλθεν ὁ ἀββᾶς τοῦ ὄρους πρός αὐτόν. Καί λέγει αὐτῷ ὁ ἀρχιεπίσκοπος· Τί εὗρες ἐν τῇ ὁδῷ ταύτη πλέον Πάτερ; λέγει αὐτῷ ὁ γέρον· τό αἰτιᾶσθαι καί μέμφεσθαι ἑαυτόν πάντοτε. Λέγει αὐτῷ ὁ ἀββᾶς Θεόφιλος· Ἄλλη ὁδός οὐκ ἔστιν, εἰ μή αὕτη*». (Ἀβ. Ποιμ. P.G. 65, 356B).

2 «*Εἶπεν ὁ Ἀββᾶς Ποιμήν, ὅτι εἶπεν ὁ μακάριος Ἀββᾶς Ἀντώνιος, ὅτι: Ἡ μεγάλη δυναστεία τοῦ ἀνθρώπου ἐστίν, ἵνα ἐπάνω αὐτοῦ βάλη τό ἴδιον σφάλμα ἐνώπιον Κυρίου, καί προσδοκήση πειρασμόν ἕως ἐσχάτης ἀναπνοῆς*». (Ἀβ. Ποιμήν P.G. 65, 353).

3 «*Εἶπε ὁ Ἀββᾶς Ποιμήν: Εἰς ὅν ἡ καρδία σου οὐ πληροφορεῖται, μή πρόσχῃς τούτῳ τῇ καρδίᾳ*». (Ἀββᾶς Ποιμήν P.G. 65, 341C).

4 Ἡ ἀμφιβολία καί ἡ ἀβεβαιότητα, καρπός τοῦ μεταπτωτικοῦ ψυχισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἀφαιροῦν κάθε εἶδος ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς του.
Τότε μόνον ἀναπαύεται ὁ ἄνθρωπος, ὅταν πληροφορεῖται ἀπό τή συνείδησή του ὅτι ὅλα ἔχουν καλῶς καί πρός τόν Θεόν, καί πρός τόν πλησίον καί πρός τόν ἑαυτόν του. Ὁ διάβολος ὅμως καλλιεργεῖ ψευδεῖς πληροφορίες καί πλανάει τούς ἄπειρους στήν πνευματική ζωή. Γι᾽ αὐτό καί οἱ ἀγωνιζόμενοι νηπτικά τήν πληροφόρησή τους δέν

τήν δέχονται ἀπό τή συνείδησή τους ἀλλά μόνον ἀπό τό Γέροντά τους ἤ ἀπό τόν ἴδιο τόν Κύριο.
Πληροφορία εἶναι ἡ ἐσωτερική καί συνειδητή βεβαιότητα γιά τήν ὀρθότητα πράξεως ἤ λογισμοῦ ἤ γνώσεως κτλ. ἤ γιά τήν ἀποκάλυψη τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ σέ κάθε περίσταση.

5 P.G. 65, 197, CD.

6 P.G. 65, 356, B.

7 P.G. 65, 77A.

[Ἀπό τό βιβλίο: «Ἀββᾶ Δωροθέου ἔργα ἀσκητικά» (Ζ΄ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ σελ. 205-211), Ἐκδόσεις «ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ», Ἱερά Μ. Τιμίου Προδρόμου Καρέα]

(Πηγή ηλ. κειμένου: hristospanagia3.blogspot.gr*)*